

Història del Dret i de les Institucions

2015/2016

Codi: 102197

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Sebastià Solé Cot

Correu electrònic: Sebastia.Sole@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

L'assignatura Història del Dret i de les Institucions no requereix coneixements o requisits específics previs, però cal dominar o repassar els coneixements adquirits en el Batxillerat relacionats amb les matèries històriques, polítiques, jurídiques o d'actualitat en l'àmbit de les Ciències Socials.

Objectius

Es tracta d'una assignatura de formació jurídica bàsica.

L'assignatura proporciona: a) el coneixement de l'estructura bàsica i l'evolució del dret peninsular en el marc de la història europea; i b) les claus històriques imprescindibles per a l'adquisició de la cultura jurídica que la complexitat dels nostres dies exigeix dels juristes.

La Introducció de l'assignatura ofereix la terminologia i els elements conceptuals i metodològics indispensables per a la seva comprensió.

En les altres seccions del programa, que constitueixen el cos de l'assignatura i que es refereixen als diferents períodes històrico-jurídics, s'expliquen sumàriament les bases econòmiques i socials de cadascun, les característiques generals del Dret amb els seus elements formatius, les fonts jurídiques (normatives, d'aplicació del Dret...) i les institucions més importants, centrat en el territori de l'Espanya actual i en les diferents comunitats polítiques en què ha estat dividida a través de la Història, i emmarcat en la cultura, la política i el Dret del món occidental.

Competències

- Contextualitzar les diferents formes de creació del dret en la seva evolució històrica i en la seva realitat actual.
- Defensar i promoure els valors bàsics de la convivència en democràcia.
- Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
- Demostrar que es comprenen i es coneixen les principals institucions polítiques i privades en la seva gènesi i en el seu conjunt amb els seus respectius.
- Demostrar que es té una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Dominar les tècniques informàtiques per obtenir la informació jurídica (bases de dades de legislació, jurisprudència, bibliografia, etc.) i per comunicar dades.
- Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.

- Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.
- Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Contextualitzar, en els marcs històrics espanyol i europeu, les fonts del dret i les diverses modalitats de creació del dret.
2. Contrastar l'estreta vinculació que hi ha al llarg de la història entre l'ordre jurídic, el social, el polític i l'econòmic.
3. Defensar i promoure els valors bàsics de la convivència en democràcia.
4. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
5. Definir la gènesi i l'evolució fonamental de les institucions públiques i privades a Espanya, des de l'edat mitjana fins a l'edat contemporània, i de les constitucions i els codis
6. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
7. Distingir críticament, en el marc d'una primera aproximació històrica, altres drets i altres raons jurídiques.
8. Distingir els conceptes jurídics i l'acció de les institucions que responen a pràctiques socials inserides en contextos històrics determinats.
9. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.
10. Revalorar la significació històrica del dret, no només com a manifestació del poder sinó sobretot com a emanació de la societat i els seus agents.
11. Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.
12. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.
13. Utilitzar les fonts i els documents històrics, fent atenció especialment a les bases digitalitzades de textos i als bancs de prosopografia jurídica.

Continguts

Els diferents continguts s'agrupen en les següents unitats, que bàsicament consisteixen en una introducció general i quatre períodes identificables des del punt de vista jurídic (amb una expressió adoptada per alguns grans mestres de la historiografia jurídica italiana, podria dir-se que cadascun d'aquests períodes es correspon amb una experiència jurídica diversa, en la història i en relació amb el present):

1. Introducció metodològica i conceptual. Història i Dret: mètode comparatiu; consciència històrica del Dret; de l'humanisme a la ciència jurídica moderna. Importància de la Història i de la cultura jurídiques en la formació dels juristes. Història crítica del Dret. La nova història institucional. La historiografia jurídica i les seves escoles.
2. L'ordre jurídic medieval. Religió i Dret. La formació del *ius commune*. El naixement del jurista: escoles i universitats. El *ius commune* en les diferents branques jurídiques. Drets propis i pluralisme jurídic. Els drets dels regnes peninsulars.
3. Itineraris jurídics de L'Edat Moderna: Renaixement i humanisme jurídics. La Monarquia Universal: estat, guerra, hisenda, govern, gràcia i justícia. Una primera "globalització": el problema de la conquesta d'Amèrica i de la incorporació de les Índies. El règim de Nova Planta. Dret i comerç: el *ius mercatorum*.
4. Crisi del Dret al final de l'Antic Règim. Iusnaturalisme racionalista. Sistema normatiu de l'Estat liberal del Dret. Revolució burgesa i Dret. Constitucions espanyoles (1812-1931). Codificació. Diversitat jurídica existent a Espanya.

Metodologia

El centre del procés d'aprenentatge és el treball de l'estudiant, el qual aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca (1) subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir i (2) dirigint els seus passos de manera que el procés d'aprenentatge pugui realitzar-se eficaçment. D'acord amb aquestes idees, i d'acord amb els objectius de l'assignatura, el desenvolupament del curs es basa en les següents activitats, que es divideixen en tres grans grups:

Classes magistrals: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria així com la contextualització dels fets assistint a les classes magistrals i completant-les amb l'estudi personal dels temes explicats.

Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant: estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

Classes pràctiques: on l'estudiant analitza juntament amb el professor documents, legislació, etc. per tal de comprendre críticament allò que s'explica a les classes teòriques.

Presentació de treballs: on l'estudiant (per grups) exposa a l'aula les conclusions d'un treball de recerca temàtic a escollir dins del programa de l'assignatura i presenta individualment i periòdicament treballs per escrit realitzats fora de l'aula.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
CLASSES MAGISTRALS	36	1,44	1, 2, 7, 9, 10, 13
DEBATS	6	0,24	2, 3, 7, 10, 12, 13
PRESENTACIÓ TREBALLS	0,5	0,02	1, 2, 3, 12
Tipus: Supervisades			
LECTURES ORIENTADES	25	1	1, 2, 4, 6, 9, 10, 13
PROVES ESCRITES	1,5	0,06	1, 2, 4, 6, 7, 9, 10, 13
Tipus: Autònomes			
CERCA D'INFORMACIÓ	10	0,4	1, 2, 4, 9
ESTUDI PERSONAL	50	2	1, 2, 4, 6, 9, 10
PREPARACIÓ EXÀMENS	21	0,84	1, 2, 7, 9, 10, 13

Avaluació

L'avaluació es pot realitzar al llarg del curs en part de manera individual i en part, en grup.

Sistema d'avaluació de l'adquisició de les competències i sistema de qualificacions:

L'avaluació és continuada i s'organitza en funció de les activitats formatives anteriorment descrites. Cada professor, a l'inici del curs, aclarirà per quin dels dos models següents opta:

Model A)

- 1 prova escrita amb un valor aproximat d'un 70 % del total de qualificació, i

- 2 o 3 activitats avaluable que es realitzaran al llarg del curs programades al seu inici amb un valor global aproximat del 30% del total de la qualificació.

Model B)

- 3 proves escrites; la qualificació final serà la mitjana aritmètica de les notes obtingudes en cadascuna de les proves; per superar l'assignatura cal haver-se presentat a totes les proves i obtenir una nota mitjana de 5 o més, i que en cap de les proves no s'obtingui una nota inferior a 4. Cadascuna de les 3 proves que obtinguin una nota inferior a 4 podran ser recuperades.

En tots dos models hi haurà una prova de reavaluació, en la data fixada per la Facultat, per als alumnes que no hagin superat l'avaluació continuada.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
PRESENTACIÓ DE TREBALLS, DEBATS, EXPOSICIONS ORALS, ETC.	0 - 30%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13
PROVES	70 - 100%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13

Bibliografia

Bibliografia recomanada:

Bartolomé CLAVERO, *Manual de historia constitucional de España*, Madrid, Alianza Editorial, 1989.

José Antonio ESCUDERO, *Curs d'Història del Dret: fonts i institucions politicoadministratives*, San Vicente del Raspeig, Publicaciones de la Universidad de Alicante, 2008.

Paolo GROSSI, *Europa y el Derecho*, Barcelona, Crítica, 2007.

Paolo GROSSI, *El orden jurídico medieval*, Madrid, Marcial Pons, 1996.

António M. HESPANHA, *Cultura jurídica europea. Síntesis de un milenio* (edº d'A. Serrano), Madrid, Tecnos, 2002.

Marta LORENTE, Jesús VALLEJO (coords.), *Manual de Historia del Derecho*, València, Tirant lo Blanch, 2012.

T. DE MONTAGUT, C.J.MALUQUER, *Història del Dret espanyol*, Barcelona, UOC, 1999.

Sebastià SOLÉ I COT, *Lliçons d'Història del Dret i de les Institucions*, en premsa.

Francisco TOMÁS Y VALIENTE, *Manual de Historia del Derecho*, Madrid, Tecnos, 1983 (4ª edº).

El professor, durant el curs, podrà distribuir als alumnes materials i documents elaborats o seleccionats per ell. També recomanarà i comentarà a classe bibliografia de caire més específic.